

Meddelelser fra Plantepatologisk Nomenklaturudvalg

(Dansk Selskab for Plantesygdomme og Skadedyr)

Nr. 23

Marts 2012

ISSN 0900-5102

Indhold

Nye danske navne på plantesygdomme

Liste over udvalgets medlemmer

Nye danske navne på plantesygdomme:

Dansk navn	Patogen	Vært(er)
krysantemumstængelnekrose (1) (krysantemumstængelnekrosevirus er samtidig vedtaget som dansk navn for patogenet)	CSNV	<i>Chrysanthemum</i> spp
bakteriebedebladplet (2)	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aptata</i> (Brown & Jamieson) Young <i>et al.</i>	<i>Beta</i> spp.
hestekastaniebakteriekræft (3)	<i>Pseudomonas syringae</i> pv <i>aesculi</i> (Durgapal & Singh) Young <i>et al.</i>	<i>Aesculus hippocastanum</i> (hestekastanie)
kernovisk visneskimmel (4)	<i>Phytophthora kernoviae</i> Brasier <i>et al.</i>	<i>Rhododendron</i> , <i>Quercus</i> , <i>Fagus</i> mm
balsaminskimmel (5)	<i>Plasmopara obducens</i> (J.Schröt.) J.Schröt.	<i>Impatiens</i>
elmesortplet (6)	<i>Stegophora ulmea</i> (Fr.) Syd. & P. Syd.	<i>Ulmus</i> spp.
ædelgran-seljepilrust (7)	<i>Melampsora abieti-capraearum</i> Tub.	<i>Salix caprea</i> (II + III) <i>Abies</i> sp. (0 + I)
indisk stinkbrand (8)	<i>Tilletia indica</i> Mitra syn. <i>Neovossia indica</i> (Mitra) Mundkur	<i>Triticum</i> mm.
<i>Ramularia</i> -bladplet (9)	<i>Ramularia collo-cygni</i> Sutton & Waller	arter i Poaceae
sortfilt, rododendronsortfilt (10)	<i>Seifertia azalea</i> (Peck.) Patridge & Morgan-Jones, syn. <i>Briosia azalea</i> (Peck.) Dearn. syn. <i>Pycnostysanus azaleae</i> (Peck.) E. Mason	<i>Rhododendron</i>
begonievissnesyge (11)	<i>Fusarium foetens</i> Schroers, O'Donnel, Bayyen & Hooftman	<i>Begonia</i>

buksbomkvistdød (12)

Cylindrocladium buxicola Henricot *Buxus*

ahornsodbark (13)

Cryptostroma corticale *Acer* spp.
(Ellis & Everh.) P.H. Greg. & S. Waller

Nye navne - uddybende bemærkninger

- (1) Krysanthemumstængelnekrose er ganske vist et langt navn, og endnu længere er det vedlagte danske navn på patogenet, krysanthemumstængelnekrosevirus. Nomenklaturudvalget henviser her til Dansk Sprognævn, der som svar på en henvendelse har udtrykt sig klart til fordel for lange ord, fremfor ord med bindestreger. Sådanne er undertiden nødvendige for at man kan undgå helt meningsforstyrrende situationer, men som hovedregel skal ord skrives ud i ét: ”10 stavelser - eller endog mere - er OK”.
- (2) Bakteriebedebladplet, forårsaget af *Pseudomonas syringae* pv. *aptata* (Brown & Jamieson) Young *et al.* - ”Bedebladplet” var også et forslag til dansk navn, men forekom udvalget at være for uspecifikt. Sygdommens engelske navn: ”Bacterial leaf spot of Swiss Chard”.
- (3) Hestekastaniebakteriekræft. På engelsk hedder den ”Bleeding canker”
- (4) Kernovisk visneskimmel. Her har man som videnskabeligt artsepithet valgt en afledning af det gamle navn for Cornwall. Cornwallvisneskimmel var ikke særlig mundret, og britisk og britansk visneskimmel gav lidt forkerte associationer. Med valget af ”kernovisk visneskimmel” som dansk navn har vi fået et udtryk, der er minder om det videnskabelige navn – og som ikke let forveksles med noget andet. *Phytophthora kernoviae* er blevet interessant i forbindelse med overvågning for *Ph. ramorum* (Europæisk visneskimmel), da de to arter let forveksles – de synes at være på fremgang i Europa, og er derfor begge omfattet af hasteforanstaltninger i EU-regi.
- (5) Balsaminskimmel. *Plasmopara obducens* (J.Schröt.) J.Schröt. angriber arter af *Impatiens*, og er nu i sommeren 2011 blevet et problem såvel i væksthuse som ved frilandsdyrkning. I gartnermiljøet bruger man det uheldige navn ”falsk meldug” (Planteværnsnyt nr 4, 1. juni 2011).
- (6) Ingen bemærkninger.

fotos: Venche Talgø

(7) Ædelgran-seljepilrust er forårsaget af *Melampsora abieti-capraearum*. Rustsvamp, der har værtskifte mellem *Abies*-arter (æcidie-vært) og seljepil, *Salix caprea* (teleuto-vært).

Iben M. Thomsen oplyser: Arten er tidligere anset som underart til *M. epitea* (bl.a. i Nordiske navne); den er ikke identisk med *Melampsora capraearum* (seljerust), der værtskifter med lærk. Vi har for nylig set angreb i nordmannsgran-juletræer, og i den forbindelse kaldt svampen for ædelgran-seljepilrust eller blot seljepilrust. Dette navn synes at være ét, Jørgen Koch har brugt i mange år, og navnet er gengivet i Karl Peter Lyhrs håndbog om skader på nordmannsgran og nobilis fra 1993.

(8) Indisk stinkbrand er valgt som dansk navn for den sygdom på hvede mm, der skyldes angreb af *Tilletia indica* (syn. *Neovossia indica*). Patogenet optræder ikke i Danmark, men er genstand for stigende bevågenhed, senest i forbindelse med militærets overflytning af køretøjer og udstyr fra Afghanistan til Danmark.

(9) Ingen bemærkninger.

(10) Sortfilt, rododendronsortfilt. På knopper af *Rhododendron* ses koremierne, der kan danne et tæt, mørkt, tæppelignende lag. Patogenet kaldes nu *Seifertia azaleae*. De tidligere benyttede navne *Briosia azaleae* og *Pycnostysanus azaleae* er synonyme.

(11) Begonievisnesyge: Patogen: *Fusarium foetens* Schroers, O'Donnell, Baayen & Hooftman 2004
Værter: *Begonia elatior* hybrider (*Begonia x hiemalis*)

Vektor: *Bradysia* spp ("fungus gnats" = svampemyg, en type sørgemyg)

Udbredelse: først fundet i Holland i et begoniegartneri, siden hen påvist i Tyskland (flere steder, også i Slesvig-Holsten, UK og visse stater i USA)

Symptomer: væksthæmning, blade bliver matgrønne, senere visner de, og dækkes af fremvoksende sporodochier. Stængler bliver mørkt vanddrukne nær jordoverfladen, ledningsvævet misfarves.

Visnesyge på *Begonia* spp kan også skyldes *Verticillium*, men så kaldes det kransskimmel på dansk.

Tidligere observationer af visnesyge på begonie sat i forbindelse med angreb af *Fusarium sacchari* (E.J. Butler & Hafiz Khan) W. Gams 1971;

også *Fusarium begoniae* Nirenberg & O'Donnell (1998) er patogen på begonie;

(12) Buksbomkvistdød. Der optræder nu to alvorlige skadegørere på buksbom. Den ene, som har optrådt i Danmark i mange år, er bladplet og grentørre hos buksbom (populært omtalt som "buksbomgrentørre"), forårsaget af *Pseudonectria rousseliana* (Mont.) Wollenw. med det anamorfe stadium *Volutella buxi* (Fr.) Berk. & Br.

Nu optræder svampen *Cylindrocladium buxicola* Henricot, kendt fra England siden 1994, også i Danmark. Her er den navnlig i 2011 blevet meget synlig med bladfald og mørke striber på grenene. Christiane Scheel foreslog som dansk betegnelse for sygdommen ”buksbomkvistdød” (subsidiært ”kvistdød”). Svampen henføres til Nectriaceae, men teleomorfe strukturer er endnu ikke observerede.

(13) Ahornsoedbark, forårsaget af *Cryptostroma corticale* (Ellis & Everh.) P.H. Greg. & S. Waller.

Engelsk navn på sygdommen: Sooty bark disease of Sycamore.

Cryptostroma corticale er en anamorf form af en ascomycet med stromatiske konidiestrukturer.

Konidierne er pigmenterede, udelte og ellipsoidiske.

Iben M. Thomsen: der er tale om en endofyt, til stede symptomløst i veddet, indtil træet svækkes af andre årsager, typisk kraftig sommertørke og varme. Herefter breder svampen sig til splint, kambium og bark, hvilket giver visnesymptomer og død bark.

I Butin (Tree Diseases and disorders, 1995 s. 132-133) er den beskrevet som en saprofyt, der breder sig fra ved til bark. Udbrud udløses af varme og tørre somre; svampesporerne kan genere folk med astma. -

Svampen antages at stamme fra USA og blev konstateret i London i slutningen af 2. verdenskrig.

Infektion formodes at ske gennem sår (afbrækkede grene); beskæring af vejtræer kan således medvirke til spredning af patogenet. En ældre engelsk artikel beskriver, at grå egern tilsyneladende spiser af svampens sporepuder. Da de jo også skræller bark af friske træer, kunne de måske fungere som vektorer.

Svampen kunne blive et problem på bytræer, hvis vi får varmere og tørrere somre i Danmark.

Brian Larsen oplyser, at lungesygdommen, der menes forårsaget af *C. corticale*, er på svensk navngivet ”lönnbarkarlunga”.

Liste over udvalgets medlemmer:

Eigil de Neergaard (formand)

John Hockenhull

Thomas Læssøe

Iben M. Thomsen

Steen Lykke Nielsen

Brian Larsen

Siden udgivelsen af Meddelelser Nr. 22 er Flemming Rune blevet afløst af Thomas Læssøe som medlem af Plantepatologisk Nomenklaturudvalg.

Thomas Læssøe er lektor på Statens Naturhistoriske Museum.

Udgivet marts 2012

ansv. red.: *Eigil de Neergaard*